

Samverkansavtal, Digitala hjälpmedel i
samverkan

14

2022VFN297

Välståndsnämnden

Datum
2022-07-07

Diarienummer
2022VFN297 709

Samverkansavtal, Digitala hjälpmedel i samverkan

Förslag till beslut

Välståndsnämnden godkänner *Samverkansavtal, digitala hjälpmedel i samverkan*.

Sammanfattning av ärendet

Förslag på samverkansavtal för digitala hjälpmedel har arbetats fram i samverkan mellan de 49 kommunerna i Västra Götaland samt Västra Götalandsregionen. Samverkansavtalet har varit ute på remiss under perioden 19 januari – 18 april 2022. Det var frivilligt att besvara remissen och totalt inkom 36 huvudmän med svar, bland dem fanns Härryda kommun.

Det föreslagna samverkansavtalet innebär att man som kommun i Västra Götaland kan avropa upphandlade digitala hjälpmedel från Hjälpmedelscentralen. Samverkansavtalet väntas bidra till en mer jämlik och nära vård. Avtalet är i linje med intentionerna i omställningen till en god och nära vård och ett sammanhållet Västra Götaland.

Västkom's styrelse ställde sig bakom förslaget till samverkansavtal för digitala hjälpmedel i samverkan den 10 maj 2022. GR:s förbundsstyrelse ställde sig bakom förslaget den 14 juni 2022 och rekommenderar medlemskommunerna att besluta i enlighet med förslaget.

Förvaltningen bedömer att det är gynnsamt för Härryda kommun att ingå samverkansavtalet för digitala hjälpmedel. Kommunen får därmed del av samordningsvinster och ökad tillgänglighet till digitala hjälpmedel.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 7 juli 2022
- Tjänsteutlåtande och förslaget till *Samverkansavtal för digitala hjälpmedel*, GR:s förbundsstyrelse, 19 maj 2022
- GR:s förbundsstyrelsens beslut 14 juni 2022 § 401, Digitala hjälpmedel i samverkan

- Valfärdsnämndens beslut 6 april 2022 § 69, Yttrande till Västra Götalandsregionen över förslag om Samverkansavtal digitala hjälpmedel

Ärendet

Förslag på samverkansavtal kring digitala hjälpmedel har arbetats fram i samverkan mellan de 49 kommunerna i Västra Götaland samt Västra Götalandsregionen. Samverkansavtalet har varit ute på remiss under perioden 19 januari – 18 april 2022. Det var frivilligt att besvara remissen och totalt inkom 36 huvudmän med svar, bland dem fanns Härryda kommun.

Härryda kommun framhöll i sitt remissvar en önskan om att i samarbetsavtalet förtydliga att samverkan ska främja en sömlös övergång av vård för individen mellan olika huvudmän. En sammanställning av samtliga synpunkter inkomna från remissvar och hantering av dessa har kommunicerats ut. Synpunkten från Härryda kommun har hörsammats och avtalet har justerats enligt förslag.

Samverkansavtalet innebär att man som kommun i Västra Götaland kan avropa upphandlade digitala hjälpmedel från Hjälpmedelscentralen. Hjälpmedelscentralen (HMC), som är lokaliserad i Mölndal, ansvarar för en gemensam försörjning av hjälpmedel enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) för både regionen och de 49 kommunerna. Samverkansavtalet innebär att sortimentet av digitala hjälpmedel utökas med produkter som motsvarar invånarens behov av vård och omsorg. Det gäller produkter med användning inom Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Remissvaren visar sammantaget att det finns ett brett stöd i länet för att utöka samarbetet kring hjälpmedel i linje med förslaget.

Fördelar med den föreslagna samverkan är bland annat att den väntas bidra till en mer jämlik och nära vård och att den är i linje med intentionerna i omställningen och ett sammanhållet Västra Götaland.

Det finns två olika deadlines för kommunerna. Den första innebär att kommunerna behöver lämna in ett påskrivet avtal, alternativt ett jakande beslut, senast 7 oktober 2022. Denna deadline har uppkommit utifrån ett upphandlingsperspektiv, då enstaka produkter som kommunerna har önskat införa tidigt sammanfaller med en redan inplanerad upphandling inom VGR. De produkter som berörs av denna deadline är: digital våg, digital blodtrycksmätare och pulsoximeter.

De kommuner som inte kan lämna in ett påskrivet avtal, alternativt ett jakande beslut, inför denna deadline förlorar möjligheten att avropa dessa produkter fram till dess att en förnyad upphandling ska genomföras. Det är

dock fortsatt möjligt att lämna in ett påskrivet avtal efter denna deadline och ansluta sig till samarbetet för att delta i de upphandlingar som kommer därefter. Då är deadline 31 december 2022.

Västkoms styrelse ställde sig bakom förslaget till samverkansavtal för digitala hjälpmedel i samverkan den 10 maj 2022. GR:s förbundsstyrelse ställde sig bakom förslaget den 14 juni 2022 och rekommenderar medlemskommunerna att besluta i enlighet med förslaget.

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Om samverkansavtalet i sin nuvarande form undertecknas av huvudmännen medför det att befintliga strukturer för hjälpmedel behöver utökas något för att omhänderta det utökade uppdraget och säkerställa rätt kompetenser. Den initiala finansieringen för att etablera detta ingår i samverkansavtalet och motsvarar 10 kronor per invånare och huvudman, vilket för Härryda kommun innebär en kostnad på ungefär 390 000 kronor. Inom sektorn finns rekvirerade utvecklingsmedel för detta ändamålet.

Nyttjandet av digitala hjälpmedel ska sedan följa nuvarande modell där tjänster från samverkansstrukturen och Hjälpmedelscentralen ingår i produkthyran. Anledningarna att det bedöms behövas en sådan initial finansiering är flera. Om ingen gemensam investering görs, riskerar de första produkterna att bli mycket dyra och därför sannolikt inte nyttjas vilket i sin tur hade inneburit att en enskild huvudman själv skulle behöva bära kostnaderna.

Samverkansavtalet kan innebära något högre kostnader för huvudmännen initialt, men besparingsvinster förväntas i samband med att samarbetet etableras. När samarbetet finns på plats väntas de totala kostnaderna minska till följd av samordningsvinster och minskat dubbelarbete. Underlaget från utredningen visar dessutom att invånarna, kommunerna och regionen ser flera vinster kopplat till högre kvalitet, mer jämlik tillgång till digitala hjälpmedel samt möjlighet att stödja omställningen till god och nära vård.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att det är gynnsamt för Härryda kommun att ingå samverkansavtalet för digitala hjälpmedel. Kommunen får därmed del av samordningsvinster och ökad tillgänglighet till digitala hjälpmedel.

Förvaltningen föreslår att Härryda kommun beslutar om och skriver på avtalet innan deadline 7 oktober för att ha möjlighet att avropa samtliga produkter.

Malin Johansson
Sektorschef

Elin Hjalmarsson
Utvecklingschef

Sammanträdesdatum
2022-04-06

§ 69

Dnr 2022VFN72

Yttrande till Västra Götalandsregionen över förslag om Samverkansavtal digitala hjälpmedel

Beslut

Välfärdsnämnden antar *Yttrande till Västra Götalandsregionen över förslag om Samverkansavtal för digitala hjälpmedel* från sektorn för socialtjänst som sitt eget yttrande till Västra Götalandsregionen.

Sammanfattning av ärendet

Härryda kommun är remissinstans för ett förslag på samverkansavtal för digitala hjälpmedel i Västra Götaland. Synpunkter ska vara Västra Götalandsregionen tillhanda senast den 18 april 2022. Remissvar skickas digitalt via webbformulär.

Västragötalandsregionen och Västkom har under 2021 genomfört utredningen Välfärdsteknik i samverkan. Utredningen visar att det i nuläget råder en situation där tillgången till digitala hjälpmedel är ojämlik och där var och en av de 49 kommunerna och regionen behöver lägga mycket arbete på att tillhandahålla digitala hjälpmedel. Utredningen visar att det finns stora vinster om kommunerna i stället kan samarbeta kring detta och att ett sådant samarbete är både genomförbart och efterfrågat. I utredningen beskrivs en modell hur samarbetet kan fungera som bygger på de välfungerande befintliga strukturerna som finns inom den gemensamma hjälpmedelsverksamheten.

För att etablera samarbetet behövs därför ett samverkansavtal mellan de 49 kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen. Det föreslagna samverkansavtalet är ett avtal mellan de 50 huvudmännen om målet/intentionerna med arbetet, vilka principer som ska gälla för samarbetet, förtydligande av uppdrag samt en gemensam investering för att etablera samarbetet.

Härryda kommun är positiva till förslaget på Samverkansavtal för digitala hjälpmedel. En synpunkt i yttrandet är att förtydliga att samverkan ska främja sömlös vård och hantering för individen mellan huvudmän.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, 3 februari 2022
- Yttrande till Västra Götalandsregionen över förslag om Samverkansavtal för digitala hjälpmedel, från Härryda kommun, 4 mars 2022
- Förslag på Samverkansavtal digitala hjälpmedel

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-04-06

- Utredning Valfärdsteknik i samverkan
- Modell för ett enhetligt sortiment av digitala hjälpmedel
- Införandeplan för att tillhandahålla digitala hjälpmedel i Västra Götaland

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Maria Ljung, Planeringsledare hälso- och sjukvård
Datum: 2022-05-19, Diarienummer: 2022-00023

Digitala hjälpmedel i samverkan

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen förslås ställa sig bakom förslaget till samverkansavtal för digitala hjälpmedel i samverkan och rekommendera medlemskommunerna att besluta i enlighet med förslaget.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag på ett samverkansavtal kring digitala hjälpmedel har tagits fram i samverkan mellan de 49 kommunerna i Västra Götaland samt till Västra Götalandsregionen. Samverkansavtalet har varit ute på remiss till under perioden 19 januari – 18 april. Det var frivilligt att besvara remissen och totalt inkom 36 huvudmän med svar.

Remissvaren visar sammantaget att det finns ett brett stöd i länet för att utöka samarbetet kring hjälpmedel i linje med förslaget. I remissvaren framkommer även synpunkter som bör beaktas i arbetet framöver.

Om samverkansavtalet i sin nuvarande form undertecknas av huvudmännen medför det att befintliga strukturer för hjälpmedel behöver utökas något för att omhänderta det utökade uppdraget och säkerställa rätt kompetenser. Den initiala finansieringen för att etablera detta ingår i samverkansavtalet och motsvarar 10 kronor per invånare och huvudman.

Ekonomiska konsekvenser av samverkansavtalet är något högre kostnader för huvudmännen initialt, i samband med att samarbetet etableras. När samarbetet finns på plats väntas de totala kostnaderna minska till följd av samordningsvinster och minskat dubbelarbete.

Det finns stora fördelar med den föreslagna samverkan, bland annat att det väntas bidra till en mer jämlik och nära vård och att det är i linje med intentionerna i omställningen och ett sammanhållet Västra Götaland.

Ärendet har beretts av projekt- och styrgrupp för Digitala hjälpmedel i samverkan. Västkoms styrelse ställde sig bakom förslaget till samverkansavtal för digitala hjälpmedel i samverkan och rekommenderar kommunalförbunden att rekommendera kommunerna att besluta i enlighet med förslaget den 10 maj.

Vill kommunen delta i alla upphandlingar är **7 oktober 2022** deadline, i annat fall kan undertecknat avtal vara Västra Götalandsregionen tillhanda senast **31 december 2022**.

Beslutsunderlag

- Sammanfattning av remissvar och förtydliganden kopplat till inkomna medskick och synpunkter

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Maria Ljung, Planeringsledare hälso- och sjukvård
Datum: 2022-05-19, Diarienummer: 2022-00023

- Samverkansavtal- Digitala hjälpmedel i samverkan för en god hälsa och en jämlik vård och omsorg med hög kvalitet för invånarna i Västra Götaland beskrivs bakgrund och syfte med ärendet mer ingående.

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund och syfte

Med stöd i utredningen Valfärdsteknik i samverkan skickade SRO i januari 2022 ut ett förslag på ett samverkansavtal kring digitala hjälpmedel på remiss till de 49 kommunerna i Västra Götaland samt till Västra Götalandsregionen under perioden 19 januari – 18 april. Det var frivilligt att besvara remissen och totalt inkom 36 huvudmän med svar.

Remissvaren visar sammantaget att det finns ett brett stöd i länet för att utöka samarbetet kring hjälpmedel i linje med förslaget. Flera av remissinstanserna betonar stora fördelar med den föreslagna samverkan, bland annat att det väntas bidra till en mer jämlik och nära vård, att det är i linje med intentionerna i omställningen och ett sammanhållet Västra Götaland. Flera lyfter också fram det som positivt att produktområdet införs på ett gemensamt och samlat sätt samt att befintliga välfungerande strukturer används vid införandet.

33 remissinstanser har svarat på frågorna i enkäten som gått ut tillsammans med remissen:

- 33 (100 procent) är positiva till ramarna för samarbetet
- 33 (100 procent) är positiva till uppdrag och organisation
- 32 av 33 (97 procent) är positiva till investeringen
- På den ej bindande frågan om de skulle underteckna avtalet i sin nuvarande form svarar 30 av 33 ja, tre remissinstanser svarar vet ej.

I remissvaren framkommer flera synpunkter som bör beaktas i arbetet framöver, dessa finns beskrivna i Bilaga 1. Exempel på synpunkter att omhänderta i det fortsatta arbetet avser datahantering och informationssäkerhet. Styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel har ett ansvar kring säker informationshantering. Det är viktigt att noggrant utreda och beakta frågor kring datahantering och IT-säkerhet. På kort sikt kan frågan hanteras genom att inleda samarbetet med produkter där datahanteringsfrågan inte är allt för komplex samt genom kravställning i upphandlingar, till exempel genom krav på öppna standarder och API:er vid upphandling av digitala hjälpmedel som möjliggör för egna och centraliserade integrationer. På kort sikt innebär detta att delning av data mellan huvudmän inte kommer att vara tillgängligt fullt ut under det första året/åren i projektet. En långsiktig målbild är att kunna dela data mellan huvudmän på ett enligt gällande lagstiftning ändamålsenligt och säkert sätt. Denna fråga, och ytterligare aspekter som detaljeras i utredningen Valfärdsteknik i samverkan; avsnitt 5.2 ([länk](#)), planeras att utredas framåt med start hösten 2022.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Maria Ljung, Planeringsledare hälso- och sjukvård
Datum: 2022-05-19, Diarienummer: 2022-00023

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Om samverkansavtalet i sin nuvarande form undertecknas av huvudmännen medför det att befintliga strukturer för hjälpmedel behöver utökas något för att omhänderta det utökade uppdraget och säkerställa rätt kompetenser. Den initiala finansieringen för att etablera detta ingår i samverkansavtalet och motsvarar 10 kronor per invånare och huvudman. Nyttjandet av digitala hjälpmedel ska sedan följa nuvarande modell där tjänster från samverkansstrukturen och Hjälpmedelscentralen ingår i produkthyran. Anledningarna att det bedöms behövas en sådan initial finansiering är flera. Om ingen gemensam investering görs, riskerar de första produkterna att bli mycket dyra och därför sannolikt inte nyttjas vilket i sin tur hade inneburit att en enskild huvudman själv skulle behöva bära kostnaderna.

Det finns också kostnader för att inte samarbeta. Beräkningar från utredningen visar att de sammanlagda kostnaderna när var och en av de femtio huvudmännen själva beslutar om sortiment, upphandlar, upplåter lager, ordnar logistik, underhåll och service etcetera är betydligt högre än kostnaderna för att göra detta gemensamt.

Sammantaget medför samverkansavtalet följaktligen något högre kostnader för huvudmännen initialt, i samband med att samarbetet etableras. När samarbetet finns på plats väntas de totala kostnaderna minska till följd av samordningsvinster och minskat dubbelarbete. Underlaget från utredningen visar dessutom att invånarna, kommunerna och regionen ser flera vinster kopplat till högre kvalitet, mer jämlik tillgång till digitala hjälpmedel samt möjlighet att stödja omställningen till god och nära vård.

Flera statliga satsningar pågår just nu för att stötta kommuner och regioner i användningen av välfärdsteknik och omställningen till en personcentrerad och nära vård, exempelvis "*Överenskommelse, äldreomsorg - teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus*", "Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer" samt Nära vård. Det är väl värt att undersöka vilka medel som skulle kunna avsättas för att finansiera etableringen av samarbetet.

Ärendet har beretts av projekt- och styrgrupp för Digitala hjälpmedel i samverkan.

Två deadlines för kommunerna

Det finns två olika deadlines för kommunerna. Den första innebär att kommunerna behöver lämna in ett påskrivet avtal, alternativt ett jakande beslut, **senast 7 oktober 2022**. Denna deadline har uppkommit utifrån ett upphandlingsperspektiv, då enstaka produkter som kommunerna har önskat införa tidigt sammanfaller med en redan inplanerad upphandling inom VGR. De produkter som berörs av denna deadline är: digital våg, digital blodtrycksmätare och pulsoximeter. De kommuner som inte kan lämna in ett påskrivet avtal, alternativt ett jakande beslut, inför denna deadline förlorar

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Maria Ljung, Planeringsledare hälso- och sjukvård
Datum: 2022-05-19, Diarienummer: 2022-00023

möjligheten att avropa dessa produkter fram till dess att en förnyad upphandling ska genomföras.

Det är dock fortsatt möjligt att lämna in ett påskrivet avtal efter denna deadline och ansluta sig till samarbetet för att delta i de upphandlingar som kommer därefter. Då är deadline **31 december 2022**.

Bedömning

Tillgång till och samverkan kring digitala hjälpmedel är en förutsättning för att möta välfärdens framtida utmaningar. Dialog har skett i strategiska chefsnätverk inom GR och sammantaget att det finns ett stöd för att utöka samarbetet kring hjälpmedel i linje med förslaget. Göteborgsregionens bedömning är att förslaget bidrar till en mer jämlik och nära vård och att det är i linje med intentionerna i omställningen och ett sammanhållet Västra Götaland.

Gitte Caous
Förbundsdirektör

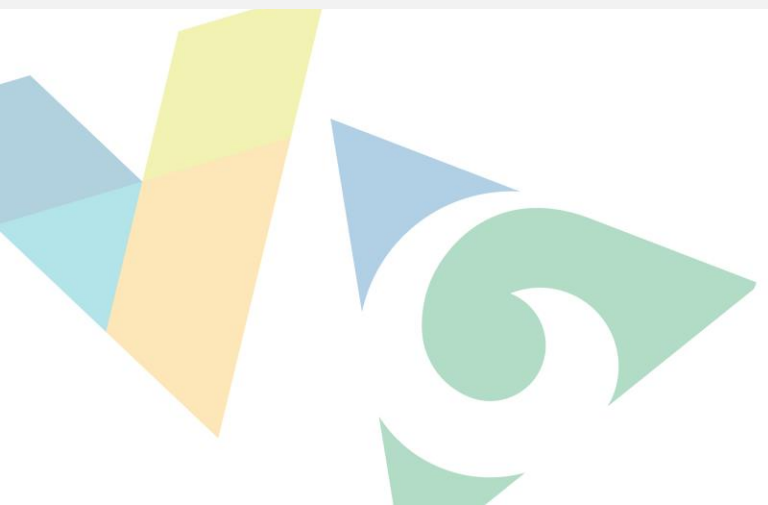
Lena Holmlund
Avdelningschef

Skickas till

Västra Götalandsregionen
SRO
Västkom
Medlemskommunerna

Samverkansavtal: Digitala hjälpmedel i samverkan

VästKom's styrelse
10 maj 2022

*Det är inte en fråga **om** vi ska ha digitala hjälpmedel utan **hur** vi får det att fungera bäst för invånarna i länet. Västra Götaland står nu inför ett vägval:*

Ska vi samarbeta kring digitala hjälpmedel eller inte?

J A !

Den gemensamma synen är att bredda samarbetet till digitala hjälpmedel blir ett naturligt nästa steg i arbetet för en god hälsa och en jämlik vård och omsorg i Västra Götaland

Utveckling av välfungerande samarbete där alla huvudmän är med

- De 49 kommunerna och Västra Götalandsregionen styr och leder Hjälpmedelsverksamheten tillsammans
- Alla är med på befintliga avtal för hjälpmedel
- Kraften i samarbetet ligger i att alla deltar

Samarbetet ger stora fördelar – för både invånare och huvudmän

- Om regionen och kommunerna samarbetar får invånarna i Västra Götaland en mer jämlik tillgång till digitala hjälpmedel av hög kvalitet.
- En sådan samverkan kan ge en bättre användning av de gemensamma resurserna, exempelvis kopplat till upphandling, logistik och support.

Övergripande summering av remissvaren rörande synen på samverkansavtalet

Totalt **36 remissvar** har inkommit. De visar sammantaget att det finns ett **gott stöd i länet för att utöka samarbetet** kring hjälpmedel i linje med förslaget.

33 remissinstanser har svarat på frågorna i enkäten:

- **33 (100 %) är positiva till ramarna för samarbetet**
- **33 (100 %) är positiva till uppdrag och organisation**
- **32 av 33 (97 %) är positiva till investeringen**

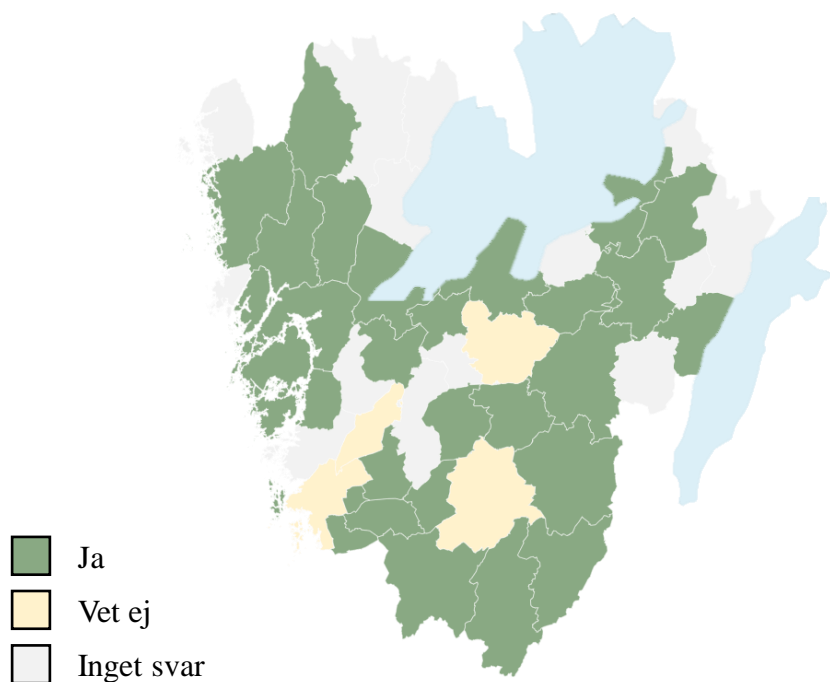
Exempel på kommentarer som betonar vikten av samarbetet:

- Det är positivt och medför **stora fördelar att samverka** mellan regionen och kommunerna i Västra Götaland **fortsätter att utvecklas** mot ett sammanhållet Västra Götaland
- Intentionerna ligger **väl i linje med omställningen av vården** med en särskilt tydlig koppling mot nära vård och digitalisering
- Det är **positivt att produktområdet införs på ett gemensamt och samlat sätt**
- Det är **positivt att befintliga välfungerade strukturer används** vid införandet.
- Samarbetet och samverkansavtalet är viktigt för att **skapa förutsättningar för en jämlik nära vård oavsett geografisk hemvist.**

Det finns ett starkt stöd för samverkansavtalet

Vad svarade VGR och kommunerna på frågan:

“Vår preliminära bedömning är att vi skulle vilja vara med i samarbetet om premisserna i stort ser ut som i detta förslag”

Två kommuner har yttrat tveksamheter till samverkansavtalet

”Bristande nytta utifrån de föreslagna produkterna”

1. Berörd kommun upplever att man lagt mycket resurser på att nå den nivå man har idag. Uppfattningen är att de produkter som föreslås vara tidiga inte bidrar med någon ytterligare nytta i förhållande till det man redan har
2. Finns en rädsla att man ska behöva backa i sin egen utveckling för att låta andra kommuner komma ikapp

Projektets bedömning

1. De tidiga produkterna är föreslagna utifrån den enkät som var ute till kommunerna under utredningens gång där man fick önska vilka produkter man ville ha först. Dessa produkter kvarstår som förslag ifrån projektet men kan justeras om de medverkande parterna upplever att man hellre vill satsa på någon annan produkt/produktkategori tidigt. Därför viktigt att de instanser som upplever att andra produkter borde prioriteras ansluter så snart som möjligt och nyttjar sin möjlighet till påverkan
2. Åtagandenivån i avtalet är formulerad på ett sådant sätt att ingen medverkande kommun ska tvingas använda de produkter som tillhandahålls. Har man ett pågående avtal eller en lösning som bedöms vara bättre så är det fritt fram att fortsätta använda den. Här ser projektet att det är både viktigt för den enskilda kommunen men också för övriga kommuner i projektet att den kunskap och erfarenheter som finns kring vilka lösningar som är bäst och hur de tillämpas, används för att planera kommande upphandlingar. Inställningen bör vara att säkra den utveckling som redan finns och bygga vidare därifrån

”Organisationen upplevs väl tilltagen”

- Berörd kommun upplever att den totala summan om 34 miljoner för att driva projektet över tre år är för stor. Behövs det verkligen så mycket i förhållande till att vi ska utveckla befintliga strukturer?

Projektets bedömning

Summan är en uppskattning utifrån:

1. Vilka personella resurser som behöver adderas till befintlig struktur i olika faser. Detta inkluderar personal så som hjälpmedelskonsulent, processledare, tekniker, supportpersonal och logistikpersonal på hjälpmedelscentralen, inköpare på koncerninköp samt projektledningsresurser inom ”digitala hjälpmedel i samverkan”
2. Behov av att köpa in lager av upphandlade produkter som ska kunna säljas/uthyras
3. Etablering av test/demonstrationsverksamhet för att bland annat ta fram riktlinjer både till användare men också till baspersonal, tekniker och supportpersonal

Hantering av medlen

- Samtliga projektmedel kommer att följas upp fortlöpande med transparent återrapportering till kommunerna enligt de skrivelser som tagits i samverkansavtalet. Om det skulle uppstå tveksamheter vid en sådan återrapportering så lyfts det med fördel mot projektets ledning

Process framåt för avtalet

Det finns en lokaliserad deadline under hösten i relation till medverkan i den första upphandlingen. Se mer på nästa sida

2022

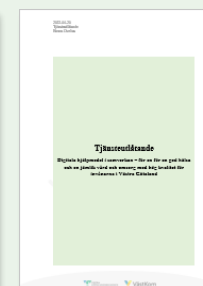

- ✓ 18 april Remissperiod avslutas
- ✓ 20 april Arbetsutskott
- ✓ 22 april Politisk beredningsgrupp
- ✓ 25 april Styrgruppsmöte
- ✓ 28 april Ledningsråd MTP
- ✓ 28 april Ställningstagande SRO (dagens möte)
- 10 maj Rekommendation VästKom
- maj/juni Godkännande HSS VGR
- juni/avg Rekommendation i kommunalförbund
- aug-dec Godkännande kommuner

Uppdaterat samverkansavtal

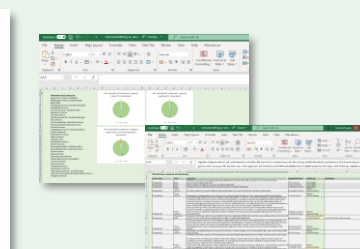
Tjänsteutlåtande

Praktiska instruktioner och hållpunkter

Bilaga: Sammanställning av remissvar och hantering

Underlag som medföljer avtalet ut till huvudmännen

Första lokaliserade deadlinen i tidsplanen i relation till upphandling

Sortimentet är planerat att utökas stegvis och de första upphandlingarna av produkter är ett samarbete kring sedan tidigare, av VGR, planerade upphandlingar som ska annonseras den **19 oktober 2022**. I denna upphandling ryms två av de produkter som kommunkollektivet uppgett att man är intresserade av att få ta del av: **uppkopplad blodtrycksmanschett och uppkopplad våg**.

Enstaka remissinstanser har önskat förlängd handläggningstid kring samverkansavtalet. Detta ser vi som möjligt men det får konsekvenser på medverkan i kommande upphandlingar

Efter dialog med projektets styrgrupp, befintlig styr och ledningsstruktur för hjälpmedel och den politiska beredningsgruppen MTP så är förslaget att tidplanen för upphandlingar ligger fast

Beskrivning

- Den plan för upphandlingar och utrullning som projektet tillsammans med Koncerninköp, Ledningsrådet, HMC och egenmonitoreringsprojektet i VGR tagit fram och arbetar mot ligger fast och publiceras på projektets hemsida. Detta inkluderar den tänkta annonseringen den 19/10
- Kommuner som ändå önskar mer tid på sig för att signera avtalet kan ta den tiden, men kan då inte vara med på de första upphandlingarna (förväntat cirka 2-4 produkter – där digital våg och digital blodtrycksmätare är av störst intresse). Ny möjlighet ges då upphandlingen ska förnyas om ca 2-4år
- För produkter som upphandlas vid senare tillfälle där tidplanen enklare går att anpassa, kan upphandlingar vid behov flyttas framåt i tiden

Konsekvenser

- Om man som medverkande huvudman önskar vara med i upphandlingen av uppkopplad våg och blodtrycksmanschett så behöver avtalet vara påskrivet och inlämnat samt takvolymerna inrapporterade **senast den 7/10**
- Finns potentiellt möjlighet att lämna in ett **jakande besked tillsammans med takvolymerna innan formellt beslut** kring avtalet fattats, om kommunen bedömer att avtalet kommer att undertecknas samt är villiga att bemöta de risker som kan uppstå om det ändå blir ett nej
- Fördelen med att kvarstå vid dessa tidslinjer är kortare tid till de första produkterna finns i sortiment samt samordningsvinster med andra planerade upphandlingar och projekt
- Nackdelen är att det kan upplevas jäktat och att alla kanske inte är med fullt ut vid starten

Samverkansavtal digitala hjälpmedel – för en god hälsa och en jämlik vård och omsorg med hög kvalitet för invånarna i Västra Götaland

Inledning

Utredningen *Välfärdsteknik i samverkan* pågick mellan mars – december 2021. Resultaten från utredningen visar att invånarna får en mer jämlik tillgång till digitala hjälpmedel inom vård och socialtjänst om regionen och kommunerna kan samarbeta kring att tillhandahålla detta. Vidare framkommer av utredningen att det finns en samsyn kring att en sådan samverkan kan ge en bättre användning av de gemensamma resurserna (exempelvis kopplat till upphandling, logistik och support). Det finns också ett brett stöd i regionen och bland kommunerna för den principiella modellen för hur en sådan samverkan ska fungera.

Baserat på utredningen *Välfärdsteknik i samverkan* utvecklades ett förslag på samverkansavtal för digitala hjälpmedel som varit ute på remiss till Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna i Västra Götaland under perioden 19 januari – 18 april 2022. Remissvaren visade att huvudmännen var positiva till att etablera en utökad samverkan i linje med det föreslagna avtalet. Detta dokument är det slutliga avtalet, vilket innehåller vissa mindre justeringar och förtydliganden utifrån de förslag som inkommit under remissperioden.

Västra Götalands beskrivning av digitala hjälpmedel

Begreppet *digitala hjälpmedel* är digital teknik som syftar till att

- a) bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning, oavsett om den är individuellt utprovad eller inte.
- b) kontrollera, bibehålla eller förbättra ett medicinskt tillstånd och som är avsedd att kunna användas utan hälso- och sjukvårdsutbildning. Oavsett om den är individuellt utprovad eller inte

Dessa avser både produkter med digitala komponenter som traditionellt brukar räknas som hjälpmedel och produkter som brukar definieras som välfärdsteknik. Alltså produkter med användning inom såväl hälso- och sjukvård som socialtjänst. Gemensamt är att de används av invånaren i deras vardagsmiljö.

I Västra Götaland är vi överens om följande ramar för samarbetet:

- att parternas uttalade avsikt är att med förtroende och tillit utveckla en modell för samverkan kring digitala hjälpmedel i Västra Götaland
- att det sortiment av digitala hjälpmedel som tillhandahålls ska utgå från invånarens behov inom såväl hälso- och sjukvård som socialtjänst¹
- att samverkan kring en modell för ett enhetligt sortiment av digitala hjälpmedel ska...
 - ... ske med utgångspunkt i individens behov
 - ... bidra till en jämlik tillgång till digitala hjälpmedel i Västra Götaland
 - ... bidra till att främja en sömlös övergång av vård för individen mellan olika huvudmän
 - ... skapa ett tydligt mervärde för både kommunerna och regionen över tid
 - ... bidra till en effektiv användning av de gemensamma resurserna
 - ... understödja pågående strukturomvandling, exempelvis mot nära vård
 - ... bygga på välfungerande befintliga strukturer i möjligaste mån
 - ... vara långsiktigt och varaktigt över tid
 - ... präglas av kontinuerliga förbättringar
- att nyttjandet av det upphandlade sortiment som tas fram inom samarbetet kan påbörjas stegvis – där ambitionen bör vara att samtliga huvudmän nyttjar samarbetet i så hög utsträckning som möjligt inom en femårsperiod

För att samarbetet ska kunna realiseras behöver uppdragen för olika aktörer förtydligas. Därför är vi i Västra Götaland överens om

- att uppdra åt Hjälpmedelscentralen att tillhandahålla digitala hjälpmedel till regionen och de 49 kommunerna enligt utredningens definierade modell ([Bilaga 2](#))
- att sortimentet av digitala hjälpmedel ska kompletteras löpande med nya produktkategorier enligt en överenskommen plan (som uppdateras löpande utifrån framkomna behov. Planen för utrullning av nya produkter och beskrivning av processen för hur uppdatering av planen går till finns tillgänglig på hemsidan för styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel)

¹ Enligt Socialstyrelsens termbank: Med socialtjänst avses i första hand den verksamhet som regleras genom bestämmelser i socialtjänstlagen (2001:453), SoL, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt personlig assistans som utförs med assistansersättning som regleras i 51 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110).

- att digitala hjälpmedel ska kunna hyras och/eller köpas i linje med de processer, rutiner och prissättningsmodeller som gäller för Hjälpmedelscentralens övriga sortiment
- att befintlig styr- och ledningsstruktur för hjälpmedel skall användas även för detta utökade uppdrag. Detta inkluderar exempelvis beslut avseende avtal och överenskommelser, handbok, produktsortiment, kostnadsansvar och riktlinjer samt säker informationshantering i linje med rådande lagstiftning. En tillitsfull förankringsprocess är en viktig del av styr- och ledningsstrukturens ansvar. Övergripande politiska ställningstagande avseende digitala hjälpmedel ska fattas i det politiska samrådsorganet mellan VästKoms och Västra Götalandsregionens politiska ledningar (SRO). Aktuella uppdragsbeskrivningar för styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel finns på följande länkar:
 - Tjänstemannanivå: [Ledningsråd Medicintekniska produkter](#)
 - Politisk nivå: [Politiskt samrådsorgan \(SRO\)](#)
- att uppdra åt befintlig styr- och ledningsstruktur för hjälpmedel att säkerställa en ändamålsenlig organisation och kompetens för att omhänderta det utökade uppdraget
- att uppdra åt befintlig ledningsstruktur för hjälpmedel att ta fram de avtal/överenskommelser som krävs för att rymma det utökade ansvarsområdet samt att hantera verkställighet inom dessa avtal/överenskommelser, inklusive att säkra att hjälpmedel som enbart används inom ramen för socialtjänstens verksamhetsområden rymms i dessa avtal. Tills dess att nya avtal/överenskommelser finns på plats ska arbetet inledas med produkter vilka anses rymmas inom befintliga avtal.
- att uppdra åt befintlig ledningsstruktur för hjälpmedel att detta samverkansavtal följs upp avseende kvalitet och ekonomi enligt en uppföljningsplan som ska tas fram och finnas tillgänglig på hemsidan för styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel.

För att detta uppdrag ska kunna genomföras och befintlig organisation utökas krävs en initial investering, därför är vi i Västra Götaland överens om

- att gemensamt finansiera de kostnader som uppstår vid etablering av en gemensam struktur för att tillhandahålla digitala hjälpmedel. Denna investering kommer att användas för lönekostnader exempelvis till arbetsledning, produktkonsultenter, upphandlare, tekniker, utbildare och supportpersonal samt produktkostnader för inköp av hjälpmedel och utrustning samt för etablering av test och demonstrationsmiljöer under perioden 2022 – 2025. Denna typ av finansiering är en engångsfinansiering.
- att kostnaderna för investeringen uppskattas till 34 miljoner kronor och fördelas

enligt följande:

... kommunerna i Västra Götaland betalar 10 kronor per invånare

... Västra Götalandsregionen betalar 10 kronor per invånare

Västra Götalandsregionen fakturerar dessa kostnader efter underskrivet avtal har inkommit

- att ansvarig organisation i samband med kalenderårets avslut sammanställer en redovisning av hur medlen använts för påseende av samtliga deltagande huvudmän.
- att Styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel beslutar om den ekonomiska hanteringen både i det fall den initiala investeringen skulle visa sig vara otillräcklig eller om finansiella medel återstår. Om investeringen visar sig vara otillräcklig ska detta i första hand hanteras i linje med befintliga finansiella specifikationer för Hjälpmedelsverksamheten. Eventuella finansiella medel som återstår 2025-06-30 ska i första hand återinvesteras i det gemensamma samarbetet kring digitala hjälpmedel.

Giltighet:

Detta samverkansavtal gäller tre år från tecknande.

Tvist om tolkning och tillämpning av detta avtal som inte kan lösas inom ramen för styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel ska avgöras av svensk allmän domstol med Göteborgs tingsrätt som första instans.

Detta samarbetsavtal har upprättats i två (2) likalydande exemplar av vilka huvudmannen och utföraren tagit var sitt.

Ort och datum

Ort och datum

För xxx kommun

För Västra Götalandsregionen

Behörig befattningshavare

Behörig befattningshavare

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Till VästKoms styrelse

Digitala hjälpmedel i samverkan – för en god hälsa och en jämlik vård och omsorg med hög kvalitet för invånarna i Västra Götaland

Förslag till ställningstagande

- VästKoms styrelse ställer sig bakom förslaget till samverkansavtal för digitala hjälpmedel i samverkan och rekommenderar kommunalförbunden att rekommendera kommunerna att besluta i enlighet med förslaget.

Sammanfattning av ärendet

Med stöd i utredningen Valfärdsteknik i samverkan skickade SRO i januari 2022 ut ett förslag på ett samverkansavtal kring digitala hjälpmedel på remiss till de 49 kommunerna i Västra Götaland samt till Västra Götalandsregionen under perioden 19 januari – 18 april. Det var frivilligt att besvara remissen och totalt inkom 36 huvudmän med svar.

Remissvaren visar sammantaget att det finns ett brett stöd i länet för att utöka samarbetet kring hjälpmedel i linje med förslaget. Flera av remissinstanserna betonar stora fördelar med den föreslagna samverkan, bland annat att det väntas bidra till en mer jämlik och nära vård, att det är i linje med intentionerna i omställningen och ett sammanhållet Västra Götaland. Flera lyfter också fram det som positivt att produktområdet införs på ett gemensamt och samlat sätt samt att befintliga välfungerande strukturer används vid införandet

33 remissinstanser har svarat på frågorna i enkäten som gått ut tillsammans med remissen:

- 33 (100 procent) är positiva till ramarna för samarbetet
- 33 (100 procent) är positiva till uppdrag och organisation
- 32 av 33 (97 procent) är positiva till investeringen
- På den ej bindande frågan om de skulle underteckna avtalet i sin nuvarande form svarar 30 av 33 ja, tre remissinstanser svarar vet ej.

I remissvaren framkommer flera synpunkter som bör beaktas i arbetet framöver, dessa finns beskrivna i Bilaga 1. Exempel på synpunkter att omhänderta i det fortsatta arbetet avser datahantering och informationssäkerhet. Styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel har ett ansvar kring säker informationshantering. Det är viktigt att noggrant utreda och beakta frågor kring datahantering och IT-säkerhet. På kort sikt kan frågan hanteras genom att inleda samarbetet med produkter där datahanteringsfrågan inte är allt för komplex samt genom kravställning i upphandlingar, till exempel genom krav på öppna standarder och API:er vid upphandling av digitala hjälpmedel som möjliggör för egna och centraliserade integrationer. På kort sikt innebär detta att delning av data mellan huvudmän inte kommer att vara tillgängligt fullt ut under det första året/åren i projektet. En långsiktig målbild är att kunna dela data mellan huvudmän på ett enligt gällande

lagstiftning ändamålsenligt och säkert sätt. Denna fråga, och ytterligare aspekter som detaljeras i utredningen Valfärdsteknik i samverkan; avsnitt 5.2 (länk), planeras att utredas framåt med start hösten 2022.

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Om samverkansavtalet i sin nuvarande form undertecknas av huvudmännen medför det att befintliga strukturer för hjälpmedel behöver utökas något för att omhänderta det utökade uppdraget och säkerställa rätt kompetenser. Den initiala finansieringen för att etablera detta ingår i samverkansavtalet och motsvarar 10 kronor per invånare och huvudman. Nyttjandet av digitala hjälpmedel ska sedan följa nuvarande modell där tjänster från samverkansstrukturen och Hjälpmedelscentralen ingår i produkthyrn. Anledningarna att det bedöms behövas en sådan initial finansiering är flera. Om ingen gemensam investering görs, riskerar de första produkterna att bli mycket dyra och därför sannolikt inte nyttjas vilket i sin tur hade inneburit att en enskild huvudman själv skulle behöva bära kostnaderna.

Det finns också kostnader för att inte samarbeta. Beräkningar från utredningen visar att de sammanlagda kostnaderna när var och en av de femtio huvudmännen själva beslutar om sortiment, upphandlar, upplåter lager, ordnar logistik, underhåll och service etcetera är betydligt högre än kostnaderna för att göra detta gemensamt.

Sammantaget medför samverkansavtalet följaktligen något högre kostnader för huvudmännen initialt, i samband med att samarbetet etableras. När samarbetet finns på plats väntas de totala kostnaderna minska till följd av samordningsvinster och minskat dubbelarbete. Underlaget från utredningen visar dessutom att invånarna, kommunerna och regionen ser flera vinster kopplat till högre kvalitet, mer jämlik tillgång till digitala hjälpmedel samt möjlighet att stödja omställningen till god och nära vård.

Flera statliga satsningar pågår just nu för att stötta kommuner och regioner i användningen av välfärdsteknik och omställningen till en personcentrerad och nära vård, exempelvis "Överenskommelse, äldreomsorg - teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus", "Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer" samt Nära vård. Det är väl värt att undersöka vilka medel som skulle kunna avsättas för att finansiera etableringen av samarbetet.

Ärendet har beretts av projekt- och styrgrupp för Digitala hjälpmedel i samverkan

Bilagor:

- Sammanfattning av remissvar och förtydliganden kopplat till inkomna medskick och synpunkter
- Samverkansavtal- Digitala hjälpmedel i samverkan för en god hälsa och en jämlik vård och omsorg med hög kvalitet för invånarna i Västra Götaland

Helena Söderbäck
Tf direktör VästKom

Anneli Assmundson Bjerde
Chef välfärdsutveckling, VästKom

Bilaga: Sammanfattning av remissvar och förtydliganden kopplat till inkomna medskick och synpunkter

Förslaget på samverkansavtal kring digitala hjälpmedel skickades på remiss till de 49 kommunerna i Västra Götaland samt till Västra Götalandsregionen under perioden 19 januari – 18 april. Det var frivilligt att besvara remissen och totalt inkom 36 huvudmän med svar.

Remissvaren visar sammantaget att det finns ett brett stöd i länet för att utöka samarbetet kring hjälpmedel i linje med förslaget

Samtliga inkomna remissvar är positiva till intentionen att samarbeta i länet och många lyfter fram olika fördelar med ett sådant samarbete.

33 remissinstanser har svarat på frågorna i enkäten som gått ut tillsammans med remissen:

- **33 (100 procent) är positiva till ramarna för samarbetet**
- **33 (100 procent) är positiva till uppdrag och organisation**
- **32 av 33 (97 procent) är positiva till investeringen**
- På den ej bindande frågan om de skulle underteckna avtalet i sin nuvarande form svarar 30 av 33 ja, tre remissinstanser svarar vet ej.

Exempel på kommentarer och yttranden som betonar vikten av samarbetet:

- *Det är positivt och medför stora fördelar att samverkan mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland fortsätter att utvecklas*
- *Intentionerna ligger väl i linje med intentionerna i omställningen av vården med en särskilt tydlig koppling mot nära vård och digitalisering*
- *Intentionerna ligger helt i linje med ett sammanhållet Västra Götaland*
- *Det är positivt att produktområdet införs på ett gemensamt och samlat sätt*
- *Det är positivt att befintliga välfungerade strukturer används vid införandet*
- *Samarbetet och samverkansavtalet är viktigt för att skapa förutsättningar för en jämlik nära vård oavsett geografisk hemvist.*

I remissvaren framkommer flera synpunkter som bör beaktas i arbetet framöver. Utifrån dessa är nedanstående särskilt viktigt i det fortsatta arbetet:

Styr och ledningsstrukturens uppdrag

- Befintlig styr- och ledningsstruktur för hjälpmedel är uppskattad. Flera remissinstanser betonar att det är viktigt att se över struktur och kompetens för att säkerställa att det nya uppdraget kan omhändertas på ett bra sätt, exempelvis med kompetens inom socialtjänst och genom forum för förankring. En sådan översyn och utveckling är påbörjad.
- Kostnadsansvaret för nya produkter i sortimentet behöver vara tydligt och i möjligaste mån följa befintliga principer för fördelning av kostnadsansvar inom och mellan huvudmän. För att undvika oenighet på lokal nivå är det viktigt att det för de nya digitala hjälpmedel som introduceras tas fram länsgemensamma riktlinjer kring ansvarsfördelning och kostnadsansvar,

också i förhållande till den enskilda invånarens egenansvar. Denna fråga hanteras av styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel i relation till respektive produkt.

- När styrdokument, såsom riktlinjer, utvecklas av styr- och ledningsstrukturen ska det ske i samråd med huvudmännen. Liknande dokument som "Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel" behöver tas fram. I dessa styrdokument är det viktigt med en tydlig reglering om vad som omfattas av hälso- och sjukvård, socialtjänst respektive bostadsanpassning. Det behöver vara tydligt vilket ansvar som ligger på förskrivare/beställare, samt ansvar för uppföljning och kompetens. Det är också viktigt att tydliggöra vad som gäller vid överflyttningar vid flytt mellan olika huvudmän. Vid utformningen av riktlinjer är det viktigt att beakta att beslut inom socialtjänsten tas inom det begrepp som brukar kallas "skälig levnadsnivå" vilket är ett begrepp som regleras i varje kommun. Det är viktigt att i gemensamma riktlinjer hitta ett ändamålsenligt sätt att förhålla sig till detta. I frågor där ansvarsfördelningen kring vem som gör vad kring en produkt är otydlig kan frågor pekas in mot Vårdsamverkan.

Ekonomiska aspekter och hemtagning av effekter

- Ökade driftskostnader kommer att uppstå inom Regionservice (Västra Götalandsregionen), medan kostnader för nyttjande av produkterna och tillhörande tjänster från Regionservice kommer att uppstå hos de beställande verksamheterna (sjukhusvård, regional och kommunal primärvård samt inom socialtjänst). Det är förväntat att volymerna av digitala hjälpmedel kommer att öka både inom regionen och kommunerna de närmaste åren – oavsett om det finns ett samarbete i länet eller inte. Respektive huvudman behöver ta höjd för detta och säkerställa en god hemtagning av effekter. Projektet *Digitala hjälpmedel i samverkan* undersöker hur de bäst kan vara ett stöd till huvudmännen i denna fråga.
- Några remissinstanser har lyft frågan om investeringen, både i relation till om den inte är tillräcklig och om den visar sig vara för stor. En av de svarande på remissen har lyft frågan att projektorganisationen är väl tilltagen. Det är, som beskrivet i utredningen, svårt att uppskatta förväntade kostnader då de bland annat beror på volymer och hur många produkter som omfattas, samt huvudmännens nyttjande. Det är styr- och ledningsstrukturens uppdrag, precis som för hjälpmedelsverksamheten i övrigt, att hantera de gemensamma resurserna på ett ekonomiskt sätt och inte utöka organisationen mer än det finns behov av, samt att återredovisa ekonomin till huvudmännen. Om det skulle visa sig att det blir överskott eller att resurserna är otillräckliga är det styr- och ledningsstrukturens ansvar att hantera situationen i linje med rådande finansiella specifikationer för Hjälpmedelsverksamheten. Om det finns ett underskott handlar det i första hand om att höja priserna för funktionshyra och om det finns ett överskott kan det handla om återinvestering i verksamheten eller prissänkning.
- En fråga har inkommit kring hur det är tänkt att hanteras om någon huvudman ställer sig utanför samarbetet. Ambitionen och förhoppningen är att alla ska vara med. Om situationen trots allt skulle uppstå finns ingen intention att öka kostnaden via engångsfinansieringen för varje deltagande part. Det som i så fall kommer att förändras är uppskalningstakt och antal produkter som kan erbjudas. Om allt för många väljer att inte vara med kommer samverkan avbrytas.

Datahantering och informationssäkerhet

- Styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel har ett ansvar kring säker informationshantering. Det är viktigt att noggrant utreda och beakta frågor kring datahantering och IT-säkerhet. På kort sikt kan frågan hanteras genom att inleda samarbetet med produkter där datahanteringsfrågan inte är allt för komplex samt genom kravställning i upphandlingar, t.ex.

genom krav på öppna standarder och API:er vid upphandling av digitala hjälpmedel som möjliggör för egna och centraliserade integrationer. På kort sikt innebär detta att delning av data mellan huvudmän inte kommer att vara tillgängligt fullt ut under det första året/åren i projektet. En långsiktig målbild är att kunna dela data mellan huvudmän på ett enligt gällande lagstiftning ändamålsenligt och säkert sätt. Denna fråga, och ytterligare aspekter som detaljeras i utredningen *Välfärdsteknik i samverkan*; avsnitt 5.2 ([länk](#)), planeras att utredas framåt med start hösten 2022.

Avtalets innehåll, omfattning och signering

- Flera remissinstanser har påtalat att det i avtalet och utredningen saknas en beskrivning av skolans involvering tillsammans med socialtjänsten. Både skolhuvudman och sjukvårdshuvudman har ett ansvar för att barn och elever med funktionsnedsättning får sina behov av hjälpmedel tillgodosedda. Den beskrivna hanteringen av produkterna utgår från HSL, SOL och LSS men har sin försörjning tillgodosedd genom befintliga och eventuella tillkommande avtal, exempelvis grundtrustningsavtalet. För skolan kan hjälpmedel därmed tillgodoses genom grundtrustningsavtalet där skolan finns med som avtalspart redan idag. För befintlig ansvarsfördelning kring hjälpmedel kopplat till skolan se *Överenskommelse hjälpmedel i förskola, skola och daglig verksamhet* som väntas träda i kraft 1 juni 2022.
- En fråga har inkommit rörande vad som gäller vid ett eventuellt önskemål om utträde från samverkansavtalet. Gällande detta bedöms det att rådande formuleringar gör att ett eventuellt utträde inte är aktuellt. Detta då det rör sig om ett tillfälligt avtal (avtalstid tre år) som fortlöpande ska överföras och inarbetas i befintliga strukturer och därefter avslutas. Den tillhörande finansieringen är en engångsfinansiering som inte är möjlig att återbetala utöver de beslut som fattas efter avtalsperiodens slut kopplat till eventuella överskott (eventuell återinvestering i samarbetet). Gällande utträde från befintliga och tillkommande avtal kopplade till hjälpmedelsverksamheten gäller befintliga skrivningar kopplat till uppsägning och upphörande.
- I remissvaren har det kommit önskemål kopplat till att förlänga tiden för när kommunerna behöver underteckna samverkansavtalet. Detta främst kopplat till att säkerställa att beslutet förankras väl i samtliga berörda instanser. Att eventuellt senarelägga ett undertecknande av en eller flera kommuner får påverkan på möjligheten för dessa att delta i de upphandlingar som är planerade för de första ingående produkterna. Detta då takvolymen behöver rapporteras in innan upphandlingen annonseras. I nuläget finns en föreslagen tidplan för upphandling av ingående produkter där dessa placerats in i lämpliga upphandlingar utefter en från Koncerninköp föreslagen upphandlingsplan. Denna kommer finnas tillgänglig på projektets hemsida på vårdsamverkan. För vissa av de ingående produkterna är förberedelser för upphandling redan påbörjade (blodtrycksmätare och våg, del av upphandlingen Allmändiagnostik). Om en eller flera kommuner behöver senarelägga undertecknandet av samverkansavtalet är förslaget att de ingående produkterna upphandlas enligt föreslagen tidplan. För de kommuner som inte har möjlighet att underteckna avtalet innan annonsering för respektive upphandling innebär detta att de inte kommer kunna ta del av de specifika produkterna inom den aktuella upphandlingen. För dessa kommuner uppstår nästa möjlighet att delta vid avtalsslut och när en ny upphandling ska initieras.

Arbetsätt och medskick i det fortsatta arbetet

- Nuvarande situation kring digitala hjälpmedel i Västra Götaland är ojämlig. Det finns exempel på kommuner som gjort stora investeringar och inte vill förlora den investering som gjorts. Det är viktigt att det i samarbetet finns en flexibilitet och möjlighet att i kravställning ta hänsyn till de olikheter som finns idag, exempelvis genom att kravställa öppna API:er för att möjliggöra integration mot befintliga plattformar och system. En del av detta är också att tydliggöra att det är möjligt för de som önskar att ha ett större produktutbud än vad som ingår i det gemensamma sortimentet. Precis som för hjälpmedels Sortimentet i övrigt är det en möjlighet att välja att inte nyttja en eller flera produkter i Sortimentet om huvudmannen inte ser behov av dessa. Vi vill också poängtera att en viktig del i det kommande arbetet är också att dra nytta av erfarenheter och kunskap från de huvudmän som kommit långt i arbetet med digitala hjälpmedel.
- Det är viktigt att avtalsparterna ges möjligheter att påverka Sortimentet och föreslå produkter till styr- och ledningsstrukturen. Specifikt har önskemål framkommit att beakta behov avseende stödjande kommunikationsprodukter som tydliggörande bildstöd och alternativa kommunikationsmetoder. Det är också viktigt att hitta goda arbetsätt för hur enskilda huvudmän kan delta i kravställningsarbetet om specifika funktioner och produkter. Detta är särskilt viktigt för produkter som har integrationer mot IT-system eller andra helhetslösningar som redan finns implementerade i verksamheterna. Avtalsparternas påverkan på Sortimentet och kravställning görs med fördel via ansökningar till styr- och ledningsstrukturen samt genom de kommunala representanterna i redan existerande forum så som beredningsgrupper och Ledningsrådet, men även via forum som är under uppbyggnad så som hjälpmedelsforum för hälso och sjukvård respektive socialtjänst (inklusive LSS) och beredningsgrupper. Detta är i linje med hur strukturen och verksamheten fungerar idag samt den bild som utredningen har utpekat som bäst hantering även i framtiden. Information om hur detta går till och kommer fungera finns på samverkansfunktionens hemsida.
- Många digitala hjälpmedel består av både hårdvara (exempelvis kameror och sensorer) och mjukvara (exempelvis system för övervakning, larmhantering, styrning av behörigheter med mera). Båda dessa delar behöver ingå i de tjänster som ställs till förfogande av Hjälpmedelscentralen. Den upphandlade utrustningen måste kännetecknas av flexibilitet, nytänkande och kunna tillhandahållas kontinuerligt för att möta brukarnas och verksamhetens behov som snabbt kan skifta. Dessa medskick är i linje med det som framkommit i utredningen och kommer delas med berörda parter. Den lösning som är föreslagen enligt utredningen är att de upphandlingar som görs kring uppkopplad utrustning också behöver innehålla upphandlingar av tillhörande tjänster (såsom portaler för administration), och att dessa ska vara valbara tillval för de avropande huvudmännen.

Protokollsutdrag

§ 401. Digitala hjälpmedel i samverkan

Diarienummer: 2022-00023

Beslut

Förbundsstyrelsen ställer sig bakom förslaget till samverkansavtal för digitala hjälpmedel i samverkan och rekommenderar medlemskommunerna att besluta i enlighet med förslaget.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag på ett samverkansavtal kring digitala hjälpmedel har tagits fram i samverkan mellan de 49 kommunerna i Västra Götaland samt till Västra Götalandsregionen. Samverkansavtalet har varit ute på remiss till under perioden 19 januari – 18 april. Det var frivilligt att besvara remissen och totalt inkom 36 huvudmän med svar. Remissvaren visar sammantaget att det finns ett brett stöd i länet för att utöka samarbetet kring hjälpmedel i linje med förslaget.

Västkoms styrelse ställde sig bakom förslaget till samverkansavtal för digitala hjälpmedel i samverkan den 10 maj 2022 och rekommenderar kommunalförbunden att rekommendera kommunerna att besluta i enlighet med förslaget.

Vill kommunen delta i alla upphandlingar är **7 oktober 2022** deadline, i annat fall kan undertecknat avtal vara Västra Götalandsregionen tillhanda senast **31 december 2022**.

Beslutsunderlag

- Sammanfattning av remissvar och förtydliganden kopplat till inkomna medskick och synpunkter
- Samverkansavtal- Digitala hjälpmedel i samverkan för en god hälsa och en jämlik vård och omsorg med hög kvalitet för invånarna i Västra Götaland beskrivs bakgrund och syfte med ärendet mer ingående.

Skickas till

Västra Götalandsregionen

SRO

Västkom

Medlemskommunerna

Vid protokollet:

Gunnel Rydberg

Förbundssekreterare

Justeras:

Axel Josefson
Ordförande

Miguel Odhner
Justerare